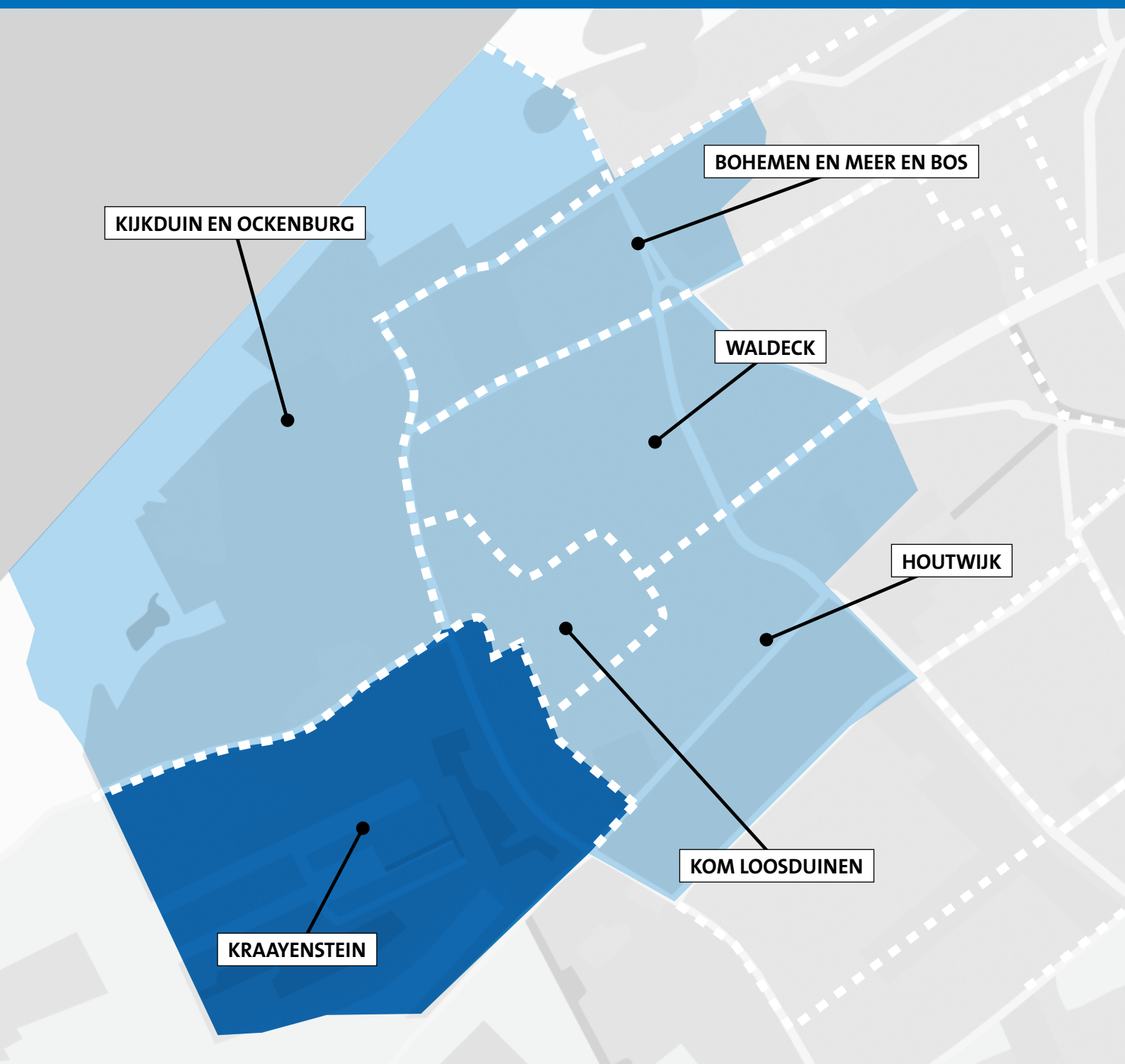

Den Haag

Wijkprogramma 2016-2019

Stadsdeel Loosduinen

Loosduins Volkslied

Kent gij het dorpje Loosduinen
Het ligt aan de rand van Den Haag
De mensen die wonen daar tussen de tuinen
En heten Van Spronsen en Van der Gaag

Refrein

Loosduinen is schoon, ja schoon, ja schoon
'k Ben blij dat 'k er woon, ja woon, ja woon
tussen de Witbrug en de Blauwe brug keer ik weer terug
Ik weet me geen raad, geen raad, geen raad
Als 'k het dorpje verlaat, verlaat, verlaat
Ik voel me thuis waar 't kerkje bij die molen staat

Zijn we bij 't kruispunt aangekomen
Waar Kris Kras en Kruimeltje weer staan
Ze staan daar te turen en staan daar te dromen
En denken Loosduinen zal nooit vergaan

Refrein

Tussen het duin van Loosduinen
Daar ligt Loosduinen, Kijkduin aan Zee
Je kunt er fijn zwemmen, je vel laten bruinen
En men is gelukkig en tevree

Refrein

Om mooi Loosduinen te aanschouwen
Stroomt heel de wereld hier tesaam
Het is heel plezierig om hier te vertoeven
Aan 't einde der aarde klinkt onze faam

Kraayenstein

Voorwoord

Voor u ligt het wijkprogramma Kraayenstein voor de jaren 2016 tot en met 2019. Het wijkprogramma is de opvolger van de stadsdeelplannen. In het Coalitieakkoord 'Vertrouwen op Haagse Kracht' is opgenomen dat de gemeente Den Haag maatwerk levert door gebiedsgericht te werken.

Waren de stadsdeelplannen beperkt tot de ambities van het stadsdeel, het wijkprogramma is echt een gemeentebreed programma. De maatregelen sluiten aan bij wat de wijk nodig heeft. In het wijkprogramma is alleen het extra maatwerk opgenomen. U vindt hierin dan ook geen regulier werk terug, zoals het wekelijks ophalen van het huisvuil.

Loosduinen is een stadsdeel met 13 verschillende buurten en de 14e - Vroondaal in ontwikkeling. Al deze buurten zijn verdeeld over zes wijken: Bohemen en Meer en Bos, Houtwijk, Kom Loosduinen, Kraayenstein, Kijkduin en Ockenburg en Waldeck. In dit wijkprogramma wordt u geïnformeerd over een van deze zes wijken, te weten Kraayenstein.

Het stadsdeel kent een grote diversiteit. Of het nu gaat om inwoners, ondernemers, het vele groen of de type bebouwing. Van oudsher is Loosduinen een dorpskern, maar door de groei van Den Haag is het dorp onderdeel geworden van de stad. Wat velen bindt is de kleinschaligheid en de grote betrokkenheid bij 'hun dorp'.

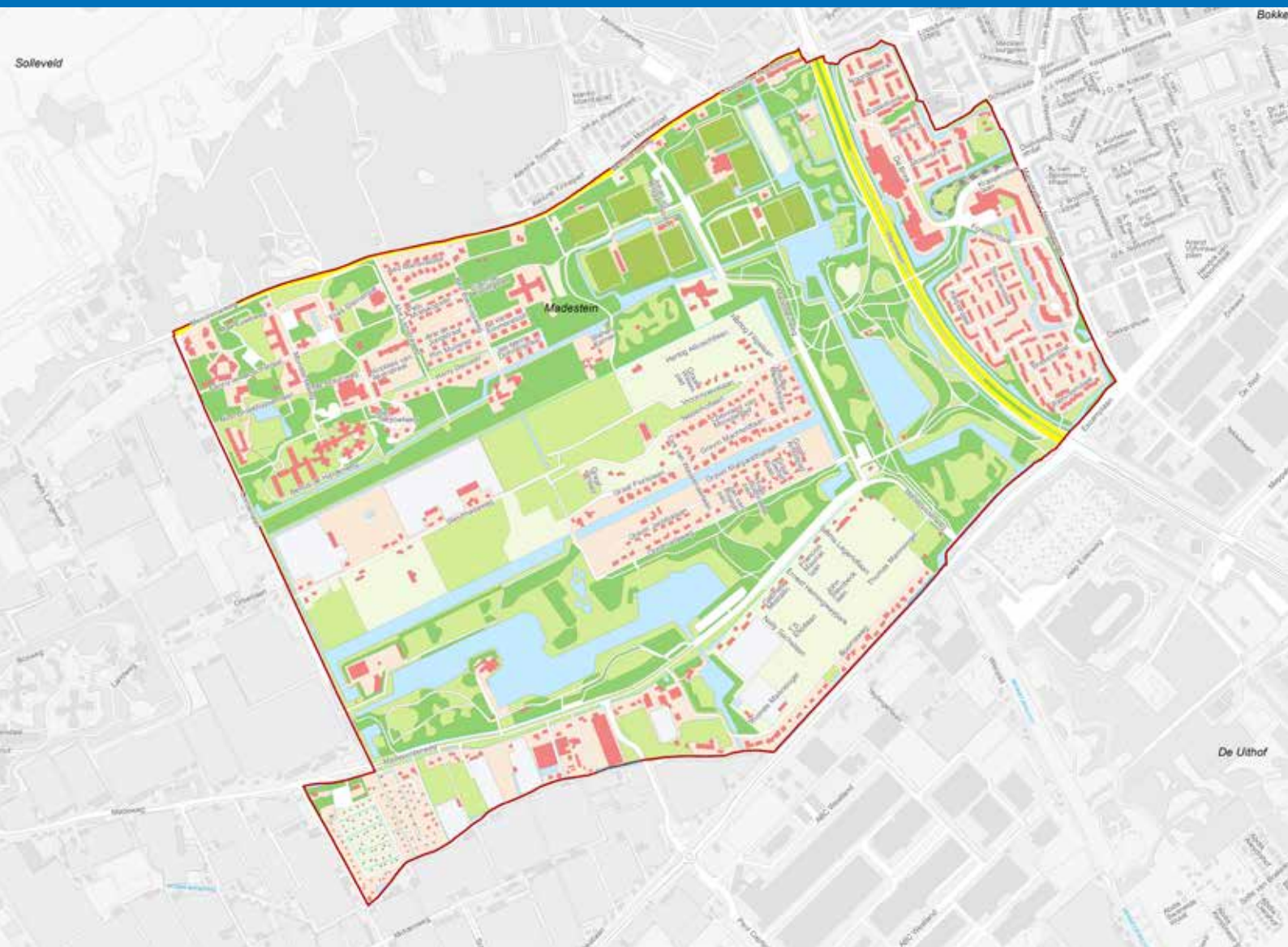
Het wijkprogramma is met uw betrokkenheid ontwikkelt. Partners in het stadsdeel, waaronder de bewonersorganisaties en de Commissie Loosduinen, hebben actief meegedacht waar de komende vier jaar extra aandacht naar uit zou moeten gaan. En individuele bewoners en ondernemers hebben in grote getalen hun stem laten horen bij de Haagse kracht bijeenkomst van 8 september. Om de ambities waar te maken is uw inzet van groot belang. Want alleen als we samenwerken kunnen we wat bereiken. Velen steken al de handen uit de mouwen om hun steentje bij te dragen aan een prettig woonbare wijk of het nu gaat om ouders die actief zijn op school of buurtbewoners die zelf een snoei- en bloei actie organiseren.

Als stadsdeelwethouder presenteer ik u trots de eerste generatie wijkprogramma's. Met dank aan een ieder die hieraan bijgedragen heeft. We zijn samen aan zet om deze programma's tot een succes te maken!

Ingrid van Engelshoven
Stadsdeelwethouder Loosduinen

Stadsdeel Loosduinen

Kraayenstein

Stadsdeel Loosduinen

Kraayenstein

Inhoud

Loosduins Volkslied	2
Inleiding	6
1. Karakter van het gebied	7
2. Opvallende cijfers en ervaringen	7
3. Prioriteiten	10
4. Samenvatting activiteiten 2016 - 2019	11
5. Activiteiten wijkprogramma 2016	13

Inleiding

Elke wijk een eigen wijkprogramma

Dit jaar werken de stadsdelen voor het eerst met wijkprogramma's. De gemeente wil de bewoners en ondernemers meer op maat bedienen door de wijken centraal te stellen. Elke wijk heeft zijn eigen karakter en krijgt zijn eigen programma.

Wat vinden we belangrijk en wat willen we?

In het wijkprogramma staat wat bewoners, ondernemers, partners en de gemeente belangrijk vinden voor het gebied (prioriteiten) en wat we samen in de komende vier jaar willen realiseren op het gebied van jeugd en onderwijs, wonen, bedrijvigheid, leefbaarheid en veiligheid, werk en inkomen, opvoeding en zorg, sociale cohesie en buurtwaardering.

Samen met bewoners, ondernemers en andere partijen

Uitgangspunt om de doelen te bereiken is samenwerking van de gemeente met bewoners, ondernemers, welzijnswerk, politie en andere partijen in het gebied. De eigen kracht van bewoners en ondernemers staat centraal.

In dit programma is niet al het reguliere werk (beleid en projecten) opgenomen, maar gaat het vooral om specifieke aandachtspunten waarop de komende tijd extra acties en inzet nodig zijn en die volgens belanghebbenden in de wijk ('Haagse Kracht') het verschil kunnen maken in de komende jaren.

Van prioriteiten naar activiteiten

Bewoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties in de wijken hebben in juli en september 2015 met de gemeente besproken welke prioriteiten voor hun gebied gelden. De prioriteiten vormen de basis voor concrete activiteiten van het wijkprogramma die het stadsdeel tussen 2016 en 2019 uitvoert.

Het financiële kader van het wijkprogramma

In de wijkprogramma's wordt geen financiële paragraaf opgenomen voor projecten en activiteiten. Niet alles wat als prioriteit is aangegeven door bewoners en organisaties zal in het komend jaar kunnen worden uitgevoerd. Door de invoering van de wijkprogramma's neemt de beschikbare hoeveelheid middelen niet toe. Dat betekent dat soms binnen het budget geherprioriteerd moet worden. Sommige zaken kunnen alleen worden uitgevoerd indien daar budget voor kan worden vrijgemaakt. Dat vergt dan besluitvorming door college en Raad.

1. Karakter van het gebied

Kraayenstein ligt tussen de Kom van Loosduinen - ook wel genoemd het dorp - de Loosduinse Hoofdstraat, de Escamplaan en de Lozerlaan. Centraal ligt een klein winkelcentrum met daaronder hoge flats. Verder staan er merendeels eengezinswoningen van goede kwaliteit in de duurdere huursector. Bij Kraayenstein hoort ook nieuwbouwwijk Vroondaal in het voormalige tuinbouwgebied Madestein. Het wordt een ruim opgezette wijk met veel groen.

Kraayenstein heeft een aantal historische gebouwen zoals de monumentale Abdijkerk (1260), de beeldbepalende molen De Korenaer (1721) en het Loosduins Museum.

Kraayenstein heeft relatief minder groen dan bijvoorbeeld Houtwijk of Nieuw-Waldeck. Het zijn vooral de vele volwassen bomen die de wijk een groen aanzien geven. Maar die veroorzaken ook veel overlast voor de bewoners: ze houden zonlicht tegen en de boomwortels drukken de bestrating omhoog.

Er zijn in vergelijking met andere wijken in Loosduinen veel kinderen (bron: stadsdeelplan Loosduinen 2012-2015). Kortgeleden zijn de speelvoorzieningen op de Molenweide en op het Rietvoorndaal verbeterd.

2. Opvallende cijfers en ervaringen

Jeugd en onderwijs

In Kraayenstein is 22,2% van de bewoners jonger dan 25 jaar. In de wijk zijn geen basisscholen. Van de kinderen tussen de 6 en 19 jaar heeft 12,7% overgewicht. Dit is minder dan gemiddeld in Den Haag (18%). Het percentage ouders dat actief is op school is, net als in de rest van Loosduinen, 12,1%. Dat is een stuk lager dan gemiddeld in Den Haag (20,7%).

In het buurtcentrum de Wiekslag organiseert stichting VOOR Welzijn activiteiten voor jong en oud.

In Kraayenstein is sinds enkele jaren een jeugdraad actief. Die organiseert activiteiten in de wijk en heeft een belangrijk aandeel in de Haagse Kracht in Kraayenstein.

Wonen

Kraayenstein heeft 2.235 woningen, waarvan iets meer dan de helft (51,2%) koopwoning is. Bijna 20% van de woningen is sociale woningbouw. Kraayenstein heeft het hoogste percentage particuliere huurwoningen van Loosduinen (28,4%). Dit zijn vooral woningen in het duurdere segment. De gemiddelde waarde van de woningen (€ 242.925) ligt een stuk hoger dan het Haagse gemiddelde. Bewoners geven een rapportcijfer 7,7 voor hun eigen woning. Dat is hoger dan gemiddeld in Den Haag; dat is een 6,8.

Ten westen van Kraayenstein ligt de nieuwbouwwijk Vroondaal, midden in het park Madestein. Het is een villawijk met internationale allure. De bouw van dit villapark past in het gemeentelijk beleid om meer woningen te bouwen voor de hogere inkomensgroepen. In Vroondaal zijn vanaf 2004 ongeveer 180 woningen gebouwd, het merendeel villa's op ruime kavels. De eigenaren konden die naar eigen smaak laten bouwen. Naar verwachting groeit Vroondaal tot 2025 verder met plek voor zo'n 2.150 woningen op ongeveer 100 hectare. In de komende jaren worden ten zuiden van Park Madestein huizen gebouwd.

Bedrijvigheid

Het winkelcentrum Kraayenstein is in drie jaar tijd gezakt van een 12e naar een 40e plek op de ranglijst van de Detailhandelsmonitor. Het winkelcentrum heeft relatief veel supermarktoppervlakte dankzij een grote vestiging van Hoogvliet. De bereikbaarheid en sfeer en omgeving van het winkelcentrum zijn duidelijk minder. De buitenruimte oogt wat verloederd en de leegstand is in de afgelopen jaren hard opgelopen. Een deel van de leegstand is bewust gecreëerd, zodat de supermarkt kan uitbreiden. Die uitbreiding is in 2015. Naar verwachting ontwikkelt het winkelcentrum zich daarna op een positieve manier.

Leefbaarheid en veiligheid

Kraayenstein heeft net als Houtwijk en (delen van) Waldeck te kampen met achterstallig onderhoud van de buitenruimte. Ook heeft de buitenruimte in Kraayenstein volgens de Quick scan van 2014 lang niet het gewenste niveau van inrichting en beheer.

In Den Haag zijn Kraayenstein, Nieuw-Waldeck en Houtwijk de drie gebieden die het meest afwijken van het gewenste residentieniveau. Dat is het niveau dat voor de buitenruimte in heel Den Haag geldt. Stenen, stoepranden, banken, prullenbakken, zijn dan overal in Den Haag van dezelfde, goede, kwaliteit.

Het groen en de bestrating in Kraayenstein zijn versleten. Er is sprake van achterstallig onderhoud. Ook zijn er ernstige problemen doordat boomwortels van te grote bomen in de woonwijk de bestrating omhoog drukken. Die bomen houden ook het licht tegen. Bewoners waarderen het groen, maar vinden dat er nu te veel groen is.

Verder zijn er verzakkingen in de straten. In de vele straten met weinig verkeer krijgt onkruid de kans om te groeien. Dat geeft een onverzorgde aanblik.

Bewoners maken zich zorgen over onveilige situaties doordat voetpaden abrupt eindigen. Bewoners van Kraayenstein zijn dan ook niet erg tevreden over het onderhoud. Slechts iets meer dan de helft van de bewoners vindt het onderhoud van wegen en pleinen goed; gemiddeld in Den Haag is dat 68,7%. Ze zijn iets meer tevreden over de straatverlichting en het groenonderhoud, maar deze percentages zijn ook lager dan gemiddeld in Den Haag.

Er is een grootschalige herinrichting nodig om de buitenruimte van Nieuw-Waldeck weer op residentiekwaliteit brengen. Groot onderhoud wordt ingepland volgens een rationeel meerjarenplanningsstelsel. Dit stelsel houdt rekening met het afstemmen van verschillende projecten. Zo heeft het de voorkeur om groot onderhoud aan verhardingen af te stemmen op de rioolvervangingswerken. De rioleringswerken zijn relatief nieuw en is nog niet aan vervanging toe.

De wijk heeft voldoende speelvoorzieningen. In 2014 is de nieuwe Natuurspeeltuin de Molenweide ontwikkeld en in 2015 is de speelvoorziening in het Rietvoorndaal ingrijpend aangepast. Dit is tegelijk ook een ontmoetingsplek voor de buurt. Actieve buurtbewoners houden deze speelplek schoon en zorgen voor toezicht.

In de wijk wordt het steeds lastiger om te parkeren. In de vaak krappe woonstraten bepalen geparkeerde auto's het straatbeeld. Voor hulpdiensten is het lastig om door die straten te rijden. Garages bij de woningen worden vaak omgebouwd tot keukens of bij de woonkamer getrokken. Verder is er sprake van fout parkeren doordat er geen verhoogde trottoirs zijn en onduidelijk is waar de rijweg ophoudt.

Bewoners zijn bang dat de parkeerproblemen groter worden wanneer in Houtwijk betaald parkeren wordt ingevoerd.

Bewoners hebben zorgen over de verkeersveiligheid in de wijk Kraayenstein. Zo vinden zij dat het kruispunt A. Petersweg – Kraayensteinlaan – Margaretha van Hennebergweg niet veilig is voor voetgangers. Bewoners maken zich daarnaast zorgen over de verkeersveiligheid van de Madesteinweg aan de rand van de nieuwe wijk Vroondaal. De Madesteinweg is landelijk gelegen,

waardoor deze buiten de bebouwde kom lijkt te liggen en veel mensen te hard rijden. Een voetpad en een fietspad ontbreken. Bewoners willen dat er snel een gescheiden fietspad komt. Ook willen ze dat er minder hard gereden wordt. Daarvoor is gedragsverandering nodig. Snelheidsbeperkende maatregelen hebben daar invloed op. Bewoners kunnen er ook zelf een rol in hebben, bijvoorbeeld via gele mannetjes of via programma's van Veilig Verkeer Nederland.

Werk en inkomen (armoede)

Het gemiddeld besteedbaar inkomen is in Kraayenstein € 27.200; dat is hoger dan gemiddeld in Den Haag (€ 23.300). Het percentage huishoudens met een minimuminkomen is 8,4%, een stuk lager dan het gemiddelde in Den Haag. Dat geldt ook voor het percentage bewoners met schulden (4,4%). Het percentage niet-werkende werkzoekenden in Kraayenstein, 1,7%, is een van de laagste werkloosheidspercentages van Loosduinen.

Opvoeding en zorg

In Kraayenstein is 18,6% van de bewoners 65-plusser; dat is een stuk minder dan in de overige Loosduinse wijken.

In heel Loosduinen is regie nodig op het aanbod van seniorvriendelijke woningen, omdat het het meest vergrijsde stadsdeel van Den Haag is, er een aantal gebieden is waar zeer veel 75-plussers dicht bij elkaar wonen en er veel zorgvastgoed aanwezig is dat mogelijk de komende jaren zal transformeren.

Het gaat niet zozeer om uitbreiding van het aantal nultrede-woningen (woningen op straatniveau met alle kamers gelijkvloers). Het is vooral belangrijk om de voorzieningen, de buitenruimte en de welzijnsactiviteiten af te stemmen op de wensen van ouderen. Zo is het belangrijk dat ouderen aan beweging doen. Er komen dan ook meer en nieuwe activiteiten op dat gebied. Sport en bewegen zijn goed voor de gezondheid van ouderen; meedoen aan bewegingsactiviteiten zorgt er bovendien voor dat ze onder de mensen komen. Ook is het goed dat ouderen meer nadenken over de vraag hoe ze in hun eigen woning kunnen blijven wonen en wat ze daarvoor nodig hebben.

Een logische stap is dan zorgen voor nieuwe, bijzondere woon(zorg)concepten die beter aan de wensen voldoen.

Met de subsidieregeling Zorg voor je Buurt hebben bewoners in 2014 en 2015 activiteiten opgezet op het gebied van buurtzorg en het betrekken van kwetsbare groepen.

In heel Loosduinen is het percentage chronisch zieken en gehandicapten een stuk hoger dan gemiddeld in Den Haag. Op sommige plaatsen is dit percentage 41,5%; in Den Haag is dat 32,6%. Dit houdt verband met de vele ouderen in de wijk. Het betekent dat er veel behoefte is aan zorg in Loosduinen en dat die behoefte de komende jaren naar verwachting verder stijgt.

Sociale cohesie

Over het algemeen zijn bewoners uit Kraayenstein tevreden over de sociale cohesie in hun wijk. Bijna 70% zegt dat ze prettig met elkaar omgaan en zich thuis voelen in de wijk. Kraayenstein heeft een Wijkberaad en een Buurtinterventieteam en is vertegenwoordigd in de Commissie Loosduinen, een adviesorgaan voor het College van Burgemeester & Wethouders van Den Haag. Het Wijkberaad moet veel moeite doen om nieuwe actieve bewoners te vinden.

De bewoners van Vroondaal zijn verenigd in een zelfstandige, actieve bewonersvereniging. In het najaar van 2015 krijgt de bewonersorganisatie ondersteuning vanuit De Academie van de Stad. Studenten van de Haagse Hogeschool doen dan praktisch onderzoek naar de vraag hoe bewoners meer betrokken kunnen raken bij de wijk en welke kansen er zijn voor de bewonersorganisatie.

In Kraayenstein is 24% van de bewoners van niet-Nederlandse afkomst. Wat opvalt, is dat veel bewoners tevreden zijn over de bevolkingssamenstelling in de wijk (79,9%) en dat tegelijk relatief veel bewoners (4,9%) zich gediscrimineerd voelen door buurtbewoners t.o.v. stedelijk gemiddelde van 3,2 %.

Ook zijn er signalen van een sluimerende onvrede in Kraayenstein. Bewoners hebben het gevoel dat de overheid hun wijk verwaarloost en dat er te veel aandacht is voor centrumwijken. Ze raken gedemotiveerd. Dit is onder andere terug te zien in de lage opkomst bij de verkiezingen.

Eenzaamheid onder ouderen is een aandachtspunt. Een grote groep ouderen vindt dagbesteding in groepsverband belangrijk, maar hecht ook aan een maatje – iemand die geregeld langskomt. Op dit moment is er een tekort aan maatjes, zeker voor deze doelgroep.

Buurtwaardering

Kraayenstein heeft een relatief stabiele bevolking vergeleken met gemiddeld in Den Haag. Slechts 12% van de bewoners verhuist per jaar; in Den Haag is dat 13%. Ongeveer 65% van de bewoners woont er langer dan drie jaar. Bewoners geven hun eigen woonomgeving het rapportcijfer 7,8; in Den Haag geven ze gemiddeld een 6,9.

3. Prioriteiten

In dit wijkprogramma noemen we een aantal prioriteiten waar we de komende vier jaar extra aandacht aan geven. Daarnaast blijven we onze gewone taken doen in de wijk: we houden het stadsdeel schoon, heel en veilig; we onderhouden de buitenruimte; we zorgen ervoor dat bewoners elkaar kunnen ontmoeten en dat ze uitgaan van hun eigen kracht op het gebied van welzijn en zorg. Ook informeren we bewoners over zaken die voor hen van belang zijn.

Buitenruimte

In samenwerking met bewoners de buitenruimte op orde brengen.

Verbeteren van communicatie tussen bewoners onderling en tussen bewoners en gemeente

Onderhuidse spanningen bespreekbaar maken en het vertrouwen van de bewoners terugwinnen.

Parkeerproblemen

Parkeerproblemen verminderen.

Jeugd

Doorgaan met talentontwikkeling stimuleren en de jeugd samen met volwassenen betrekken bij het vormgeven en gebruik van de woon- en leefomgeving.

4. Samenvatting activiteiten 2016 - 2019

In samenwerking met bewoners de buitenruimte op orde brengen en houden

Er is geen extra budget om het gebied op residentiekwaliteit te brengen. Groot onderhoud wordt ingepland volgens een rationeel wegbeheersysteem en Kraayenstein staat voor de komende jaren nog niet ingepland. Die werkzaamheden combineren we dan. Het stadsdeel zal nagaan of Kraayenstein een hogere prioriteit kan krijgen.

We brengen de buitenruimte op orde in samenwerking met bewoners. Bewonersinitiatieven krijgen hierbij voorrang. Wensen van bewoners voor kleinschalige ingrepen aan bestrating en stoepen voeren we als eerste uit. Verkeersveiligheid is hierbij uitgangspunt. De aanpak van gevaarlijke situaties krijgt vanzelfsprekend voorrang.

Bewoners klagen er vaak over dat de te grote bomen het zonlicht wegnemen. Ze willen het liefst dat de bomen worden gekapt. Maar we kappen geen gezonde bomen. Wel onderzoeken we of we het groen op sommige plekken kunnen omvormen.

We brengen de buitenruimte in de komende jaren op het gewenste niveau door onder andere:

- Achterstallig onderhoud op een kleinschalige manier aan te pakken.
- Beschadiging van bestrating door boomwortels te herstellen, met behoud van de bomen. Dit helpt een paar jaar; na 3 tot 5 jaar doet het probleem zich opnieuw voor.
- Onderhoudswerkzaamheden slim te combineren, bijvoorbeeld van groen en bestrating.
- Samen te werken met bewoners; die kunnen kleine stukken groen kopen of huren, of ze beheren zelf een stuk van de buitenruimte.

Park Madestein wordt de komende jaren opnieuw ingericht om het aantrekkelijker te maken. We onderzoeken of het haalbaar is om de archeologische plek 'De Stenen Kamer' in dit park intensiever te onderhouden. Dat is een wens van bewonersvereniging Vroondaal. Als dat gebeurt, wordt het ook aantrekkelijker om het park in te gaan.

In de nieuwbouwwijk Vroondaal willen bewoners dat de Madepolderweg anders wordt ingericht en dat de maximumsnelheid omlaag gaat van 50 naar 30 kilometer per uur. Op de Madesteinweg moet een gescheiden fietspad komen. Dat is een wens van bewoners en van het Wellant College. Het stadsdeel zoekt de middelen om deze wensen uit te voeren.

We zorgen voor betere informatie vanuit het stadsdeel over wat wel en niet uitgevoerd kan worden in de buitenruimte. Zo laten we van tevoren weten, onder andere via de bewonersorganisaties, wanneer op bepaalde plekken gesnoeid wordt. Hiermee komen we tegemoet aan de vele vragen van bewoners. Ook wijzen we bewoners op de digitale mogelijkheden die er zijn om informatie te vinden over de buitenruimte en de gemeente in brede zin. Er is bijvoorbeeld een e-mailservice van de overheid met berichten over de buurt. Met de app 'Omgevingsalert' krijgen bewoners bericht als er in hun omgeving een vergunning is aangevraagd of afgegeven.

Verbeteren van communicatie tussen bewoners onderling en tussen bewoners en gemeente

We onderzoeken de onderliggende oorzaken van tevredenheid met de samenstelling van de wijk aan de ene kant en discriminatie door buurtgenoten aan de andere kant. Er komen kleinschalige ontmoetingsprojecten projecten die de onderhuidse spanningen in Kraayenstein bespreekbaar maken.

We nemen klachten van bewoners serieus en maken duidelijk wat we doen om ze op te lossen.

Bewonersinitiatieven om bewoners van verschillende komaf dichterbij elkaar te brengen, kunnen financiële ondersteuning krijgen.

Parkeerproblemen verminderen

We onderzoeken de parkeerproblemen en bekijken welke maatregelen mogelijk zijn om ze te verminderen.

5. Activiteiten wijkprogramma 2016

Thema	Doorgaan met	Nieuw
<i>Buitenruimte</i>		
		Twee keer per jaar een schouw van de buitenruimte organiseren met Wijkberaad Kraayenstein om wensen voor (kleinschalige) verbetering in kaart te brengen. Aandacht voor veiligheid van voet- en fietspaden.
		Doorgaan met talentontwikkeling stimuleren en de jeugd samen met volwassenen betrekken bij het vormgeven en gebruik van de woon- en leefomgeving.
		Top-5 opstellen van plekken die volgens bewoners verkeersonveilig zijn en maatregelen bekijken om die aan te pakken. Ook wordt een mogelijke voetgangersoversteekplaats Margaretha van Hennebergweg – Kraaijensteinlaan onderzocht.
		2 ^e fase Vroondaal starten.
		De groenstroken van de middenberm in de Vroonhoevelaan en de Vrouwe Meilendislaan verbeteren.
		Beplantingsbakken in kaart brengen. Bewoners stimuleren om deze te onderhouden.
		Onderzoeken of er in Madestein meer recreatiemogelijkheden kunnen komen, bijvoorbeeld de mogelijkheid om te zwemmen.
<i>Communicatie en vertrouwen</i>		
	Bewonersinitiatieven op het gebied van burenzorg, ouderen en kwetsbare groepen in het algemeen stimuleren. Als vraagbaak dienen voor bestaande initiatieven.	Kleinschalige bewonersinitiatieven ondersteunen die gericht zijn op betere verbindingen tussen bewoners onderling en tussen bewoners en de gemeente.
<i>Parkeerproblemen</i>		
	Nader onderzoek doen naar de oorzaken van de grote parkeerproblemen en naar mogelijke maatregelen in deze wijk.	
<i>Sociale cohesie</i>		
	Via het vrijwilligerspunt maatjes voor ouderen werven om eenzaamheid tegen te gaan.	Budget beschikbaar stellen voor bewonersactiviteiten op het gebied van sport.
	Follow-up van onderzoek Academie van de Stad naar steviger inbedding bewonersorganisatie in de wijk.	
	Bewonersinitiatieven stimuleren die de sociale cohesie in de buurt bevorderen, o.a. door subsidie vanuit de regeling Leefbaarheid en Bewonersparticipatie (max. € 750).	

